

**شناخت پویایی بازارهای نفت و گاز؛ تحولات اقتصادی،
ژئوپلتیکی و دیپلماسی نفت و گاز تحولات اقتصادی،
ژئوپلتیکی و دیپلماسی نفت و گاز "امریکا"**

کد گزارش: RPTS۹۹۱۳

به نام خدا

عنوان گزارش:

شناخت پویایی بازارهای نفت و گاز؛ تحولات اقتصادی، ژئوپلیتیکی و دیپلماسی

نفت و گاز تحولات اقتصادی، ژئوپلیتیکی و دیپلماسی نفت و گاز برزیل

خلاصه مدیریتی

برزیل با نام رسمی جمهوری فدراتیو برزیل بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین کشور آمریکای جنوبی است. پایتخت آن برازیلیا و زبان رسمی آن پرتغالی است. مساحت برزیل ۸'۵۱۵'۷۶۷ کیلومتر مربع و جمعیت آن ۲۱۲،۵۵۹،۰۰۰ نفر است. برزیل با کشورهای اروگوئه، آرژانتین، پاراگوئه، بولیوی، پرو، کلمبیا، ونزوئلا، گویان، سورینام و گویان فرانسه هم‌مرز است. برزیل مستعمره‌ی پرتغال بود و این کشور تنها کشور قاره آمریکاست که مردم آن به زبان پرتغالی سخن می‌گویند. مذهب اصلی این کشور کاتولیک کلیسای روم است. برزیل پنجمین کشور از لحاظ وسعت در جهان بعد از کشورهای روسیه، کانادا، چین و آمریکا است؛ و در قاره آمریکای شمالی و جنوبی (سومین کشور از لحاظ وسعت می‌باشد). از دیگر ویژگی‌های جغرافیایی برزیل وجود رود آمازون در این کشور است که بزرگ‌ترین و پرآب‌ترین رود دنیا و دومین رود طویل جهان است. این رود به اقیانوس اطلس می‌ریزد.

الف- اسناد بالادستی و قوانین انرژی

در کشور برزیل، «آژانس ملی نفت، گاز طبیعی و سوخت‌های زیستی» و «آژانس تدوین مقررات برق» سازمان‌های اصلی تدوین مقررات و تنظیم بازار در حوزه‌های نفت و گاز و برق هستند. در پایان دهه ۱۹۹۰ و ابتدای دهه نخست قرن بیست و یکم، سیاست‌گذاران بخش انرژی فرایند آزادسازی تجاری را به‌عنوان سیاست اصلی انرژی کشور دنبال کردند. در سال ۱۹۹۷ قانون و چارچوب سرمایه‌گذاری در زمینه نفت تصویب شد و آزادسازی تجاری در این زمینه محقق گشت. اهداف اصلی این قانون، ایجاد شورای ملی سیاست‌گذاری انرژی (NPE)، افزایش استفاده از گاز طبیعی، افزایش رقابت در بازار انرژی و سرمایه‌گذاری در تولید برق است. در اواخر دهه ۱۹۹۰ بخش

انرژی برزیل با تحولات عمیقی روبرو شد و در دو جبهه کار خود را به پیش برد: الف) خصوصی سازی شرکت های برق دولتی (تولید انرژی هسته‌ای و انتقال نیرو مشمول این طرح نبودند). ب) بازسازی بخش برق از طریق مقررات‌زدایی. دولت تصمیم گرفت نقش خود را در سیاست گذاری و تنظیم بازار متمرکز کند و از دخالت به عنوان عامل اقتصادی صرف نظر کند. در همین راستا دولت فدرال برزیل دو آژانس تنظیم برق برزیل (ANEEL) و آژانس نفت، گاز طبیعی و سوخت های زیستی برزیل (ANP) را ایجاد کرد. در بخش خانگی و صنعتی، سیاست‌های جاری دولت عمدتاً بر بهبود کارایی مصرف انرژی بنا گذاشته شده و افزایش تولید انرژی‌های تجدیدپذیر مورد توجه خاص این کشور است. برزیل سومین تولیدکننده بزرگ برق آبی در جهان بعد از چین و کانادا است. دسترسی به منابع آب وسیع این کشور سبب شده است تا بتواند انرژی برق آبی فراوانی تولید کند. همچنین، سرزمین وسیع و منابع غنی طبیعی، پتانسیل فراوان تولید انرژی‌های خورشیدی و بادی را برای این کشور به وجود آورده است.

اکتشاف منابع عظیم نفت در لایه presalt بخش دریایی در سال ۲۰۰۰ میلادی، تحولی بزرگ در بخش انرژی برزیل و در استراتژی‌های آینده آن بود. پیش از این، توجه سرمایه‌گذاری در سبد انرژی این کشور به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر بود؛ اما در حال حاضر توجه سرمایه‌گذاری‌ها به سمت نفت است. کشف منابع عظیم نفتی دریایی در لایه‌های presalt سبب جذب سرمایه‌گذاری زیادی شده است.

دولت برزیل در سال ۲۰۰۹ میلادی قانون تدوین سیاست ملی تغییرات آب و هوایی را تدوین کرد. قسمت انرژی مربوط به این قانون شامل توسعه اقتصادی اجتماعی با حفاظت از سیستم آب و هوایی، کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، سازگاری با تغییرات آب و هوایی و تشویق برای توسعه بازار کربن ملی است.

توسعه و پیشرفت سیاست‌های محیط‌زیستی برزیل و تحقیق درباره تولید انرژی تجدیدپذیر موجب شد میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای در این کشور طی چهار سال، ۲ میلیارد تن کاهش یابد. تولید سوخت اتانول در برزیل تا پنج سال دیگر دو برابر خواهد شد. تلاش‌های برزیل در زمینه تولید انرژی‌های تجدیدپذیر و حفاظت از جنگل‌های استوایی، موجب شده است میزان انتشار گاز دی‌اکسید کربن در این کشور کاهش چشمگیری داشته باشد. دولت برزیل در سال ۲۰۰۳ میلادی برای تشویق مردم به استفاده از سوخت زیستی، طرحی برای افزایش تولید و استفاده از این گونه سوخت‌ها ارائه کرد. این کشور پتانسیل خوبی برای پروژه‌های جایگزینی سوخت و کارایی انرژی به‌ویژه در صنایعی مانند آلومینیوم، سیمان، صنایع شیمیایی، آهن، کاغذ و خمیر کاغذ دارد.

ب- انرژی

۱- ذخایر نفت

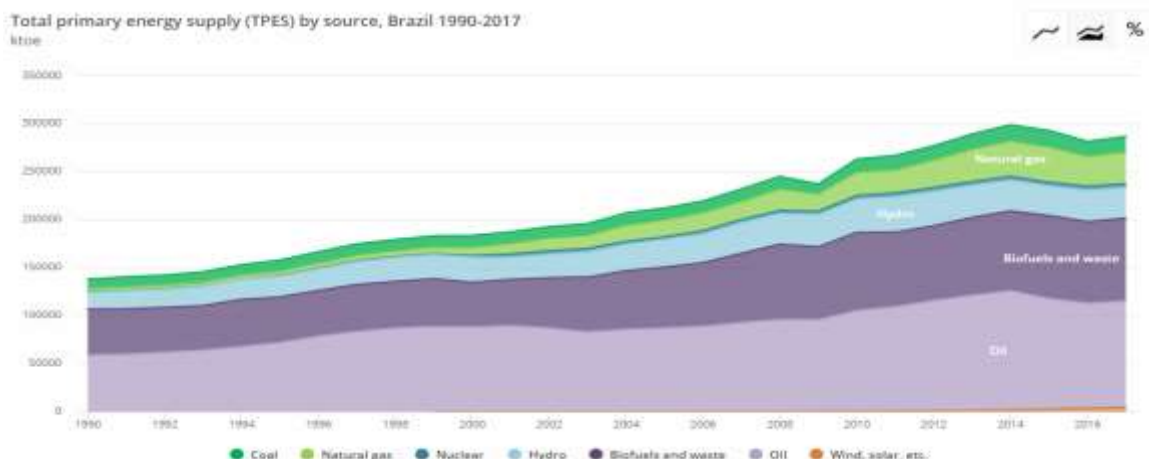
برزیل در رده دومین دارنده بزرگ ذخایر نفت در آمریکای لاتین و پانزدهمین کشور در دنیا و در جایگاه سی و دومین کشور بزرگ دارنده ذخایر گاز دنیا قرار دارد. در سال ۲۰۱۸ با مصرف ۳۰۱۷ میلیون بشکه در روز، نزدیک به ۳۰۱ درصد کل مصرف جهانی را به خود اختصاص داده است. بالاترین تولید نفت خام این کشور رقم ۲۰۷۳ میلیون بشکه در روز است که مربوط به می ۲۰۱۹ می‌شود. عمده نفت برزیل از دریا استخراج می‌شود، که حدود ۷۰ درصد (۱۰۸ میلیون بشکه در روز) آن مربوط به ایالت دوزانیرو می‌شود. سهم نواحی Pre-Salt نیز، که بیشتر در سواحل جنوب شرقی برزیل متمرکز شده اند، در تولید نفت این کشور میزان قابل توجهی است که در اواسط سال ۲۰۱۹ این رقم ۱۰۶۴ میلیون بشکه در روز بوده است.

	ذخایر (میلیارد بشکه)	تولیدات (میلیون بشکه در روز)	صادرات		واردات	
			میلیون بشکه دلار	میلیون بشکه دلار	میلیون بشکه دلار	میلیون بشکه دلار
نفت	۱۳۰۴*	۲۰۷۳	۲۵	۴۱۲	۵	۶۸
گاز	۳۶۹ m ^۳ *	۱۱۸ m ^۳				
مشتقات نفتی					۱۴۰۶	۲۰۶

ذخایر نفت در برزیل در سال ۲۰۱۸ (* اعداد سال ۲۰۱۹ است)

۲- مصرف انرژی اولیه

عرضه انرژی اولیه کل (TPES) از طریق منابع مختلف نفت، گاز، زغال سنگ، انرژی‌های تجدید پذیر و ... در برزیل برای سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۷ در نمودار زیر آمده است:

شکل عرضه انرژی اولیه در برزیل در سالهای ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۷

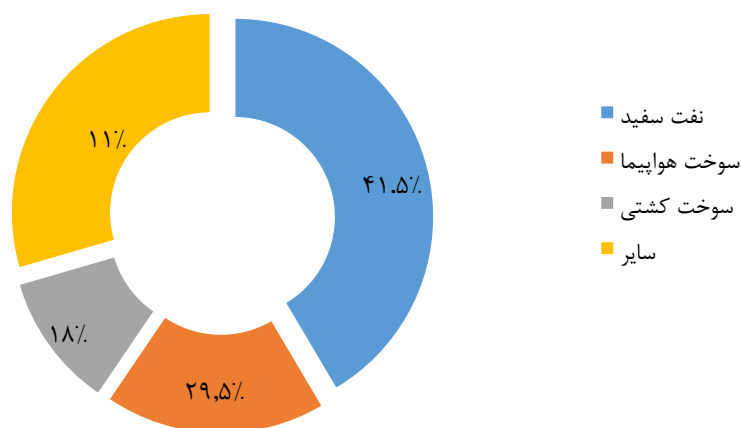
لازم به ذکر است برزیل در سال ۲۰۱۷ در بین ده کشور اول دنیا از منظر مصرف انرژی اولیه (TPES) قرار دارد.

۳- پالایش

کشور برزیل هفده پالایشگاه دارد، از این تعداد چهار مورد متعلق به بخش خصوصی و بقیه موارد تحت مالکیت Petrobras است. به گزارش ANP ظرفیت پالایش برزیل حدود ۲.۳ میلیون بشکه در روز است و هشتمین کشور جهان محسوب می‌شود. این پالایشگاه‌ها ظرفیت ذخیره سازی ۶.۷ میلیون متر مکعب نفت و ۱۱.۲ میلیون متر مکعب فرآوردهای نفتی، واسطه ای و اتانول را دارند.

۴- صادرات

برزیل در سال ۲۰۱۸ به میزان ۸۳ میلیون بشکه معادل ۶.۸ میلیارد دلار صادرات مشتقات نفتی داشته است.

عمده صادرات فرآورده‌های نفتی برزیل

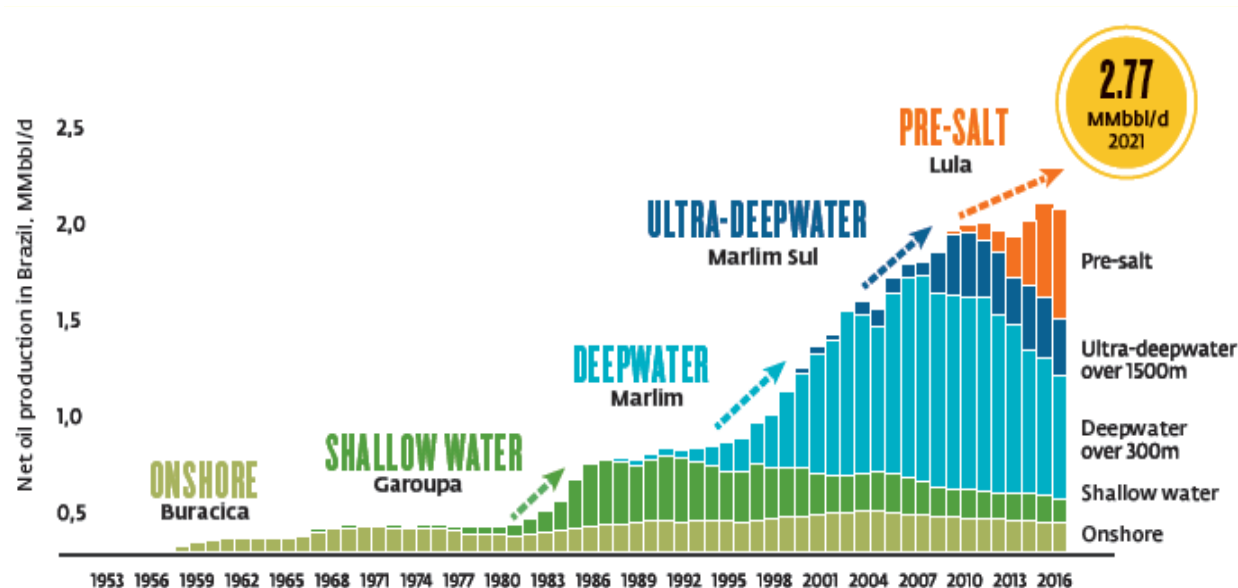
سنگاپور با ۳۶.۸٪ کل فرآورده‌های برزیل (نزدیک به ۴۸٪ کل نفت سفید برزیل) و آمریکا با ۲۸.۳٪ (شامل کوک، بنزین نوع (A) و گازوئیل) نیز به ترتیب بالاترین واردکننده‌های فرآورده‌های نفتی برزیل بود.

۵- واردات

برزیل در سال ۲۰۱۸ به ۲۰۶ میلیون بشکه معادل ۱۴.۶ میلیارد دلار واردات مشتقات نفتی داشته است.

۶- نفت و گاز

نمودار زیر میزان تولید نفت توسط پتروبراس از منابع مختلف را نشان می‌دهد. بر این اساس پتروبراس در حوزه‌های مختلف به تدریج وارد شده است و اکنون آبهای عمیق و حوزه پری-سالت بیشترین سهم را در تولید این شرکت دارند. این موضوع افق سرمایه‌گذاری مورد نیاز در صنعت نفت برزیل را نشان می‌دهد و معلوم می‌شود توجه سرمایه‌گذار و مالک منابع (پتروبراس) به میادین آبهای عمیق و پری-سالت است.

شکل تاریخچه تولید پتروبراس

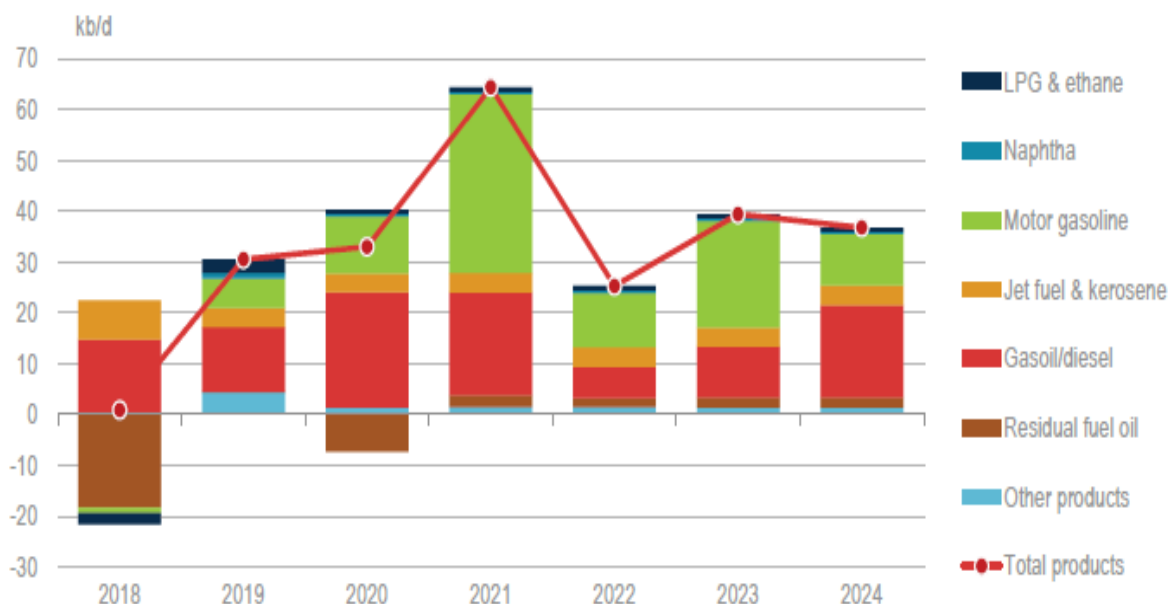
نود شرکت E&P در برزیل مشغول به فعالیت هستند که نیمی از آنها را شرکت‌های خارجی تشکیل می‌دهند. پتروبراس نقش اصلی در صنعت نفت و گاز برزیل را بر عهده دارد. بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۳ پتروبراس بیش از ۴۰ میلیارد دلار در سال سرمایه‌گذاری انجام داده است که ده برابر بیشتر از میانگین سرمایه‌گذاری در سال‌های ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۱ بوده است. با افزایش تقاضای جهانی نفت به ۱۰۲.۳ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۲، طبق گزارش اوپک، میزان اکتشافات افزایش یافته و به دنبال آن برای افزایش تولید، قوانین به‌روزرسانی شده و سرمایه خارجی زیادی جذب شده است. پتروبراس به‌عنوان متولی توسعه قصد دارد در سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳، ۶۸.۸ میلیارد دلار در زمینه‌های اکتشاف و تولید، پالایشگاه و گاز طبیعی سرمایه‌گذاری کند. حدود ۵۶ درصد از سرمایه تخصیص یافته به اکتشاف و تولید که معادل ۴۸.۴ میلیارد دلار است به بخش پری-سالت که سوددهی بالاتری دارد اختصاص خواهد یافت. (Apex-Brasil, ۲۰۱۹). با کشف ذخایر نفت و گاز طبیعی پری-سالت تلاش برای افزایش تولید شدت گرفت. ANP پیش‌بینی کرده است حجم تولید نفت برزیل در سال ۲۰۲۱ به ۴.۳ میلیون بشکه در روز برسد. برزیل طی ده سال اخیر در تولید گاز سیری صعودی داشته و در جایگاه سی و یکمین تولید کننده جهان قرار گرفته است. تولید گاز این کشور در سال ۲۰۱۸ و اواسط سال ۲۰۱۹ به ترتیب رقم ۴۰.۹ و ۱۱.۸ میلیارد مترمکعب بود.

پ- رویکردهای انرژی

۱- نفت و فراورده‌های نفتی

در نمودار زیر پیش‌بینی تغییرات سالانه تقاضای نفت برزیل به تفکیک موارد مصرف تا سال ۲۰۲۴ به استناد IEA نشان داده شده است:

پیش‌بینی تغییرات سالانه تقاضای نفت برزیل به تفکیک موارد مصرف

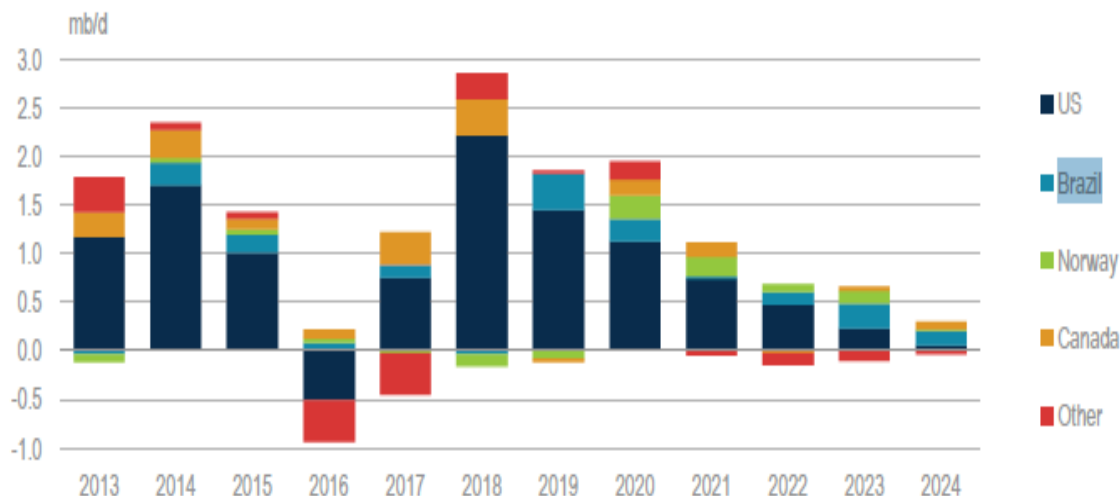
جایگاه برزیل در تقاضای نفت جهانی تا سال ۲۰۲۴ به پیش‌بینی IEA در جدول زیر نشان داده شده است:

متقاضی/سال	۲۰۲۴	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸
کشورهای OECD	۴۷.۹	۴۷.۹	۴۸	۴۸	۴۸.۲	۴۸.۲	۴۷.۸
کشورهای Non-OECD	۵۸.۵	۵۷.۵	۵۶.۵	۵۵.۳	۵۳.۸	۵۲.۴	۵۱.۴
کل جهان	۱۰۶.۴	۱۰۵.۴	۱۰۴.۵	۱۰۳.۳	۱۰۲	۱۰۰.۶	۹۹.۲
برزیل	۳.۲	۳.۲	۳.۲	۳.۱	۳.۱	۳	۳

جایگاه برزیل در تقاضای نفت جهانی

در زمینه عرضه نفت، جایگاه برزیل در بین کشورهای خارج از اوپک تا سال ۲۰۲۴ به پیش‌بینی IEA در نمودار زیر نشان داده شده است که رشد چشمگیری برای آن متصور است.

عرضه نفت، جایگاه برزیل در بین کشورهای خارج از اوپک

پیش‌بینی میزان عرضه نفت برزیل و نیز رشد آن تا سال ۲۰۲۴ به استناد از IEA در نمودارهای زیر نشان داده شده است:

Figure 2.14 Brazil total oil supply

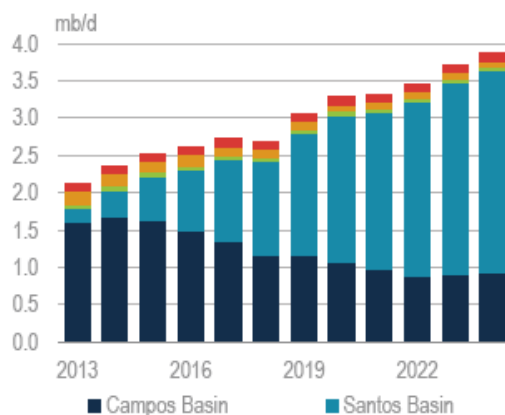
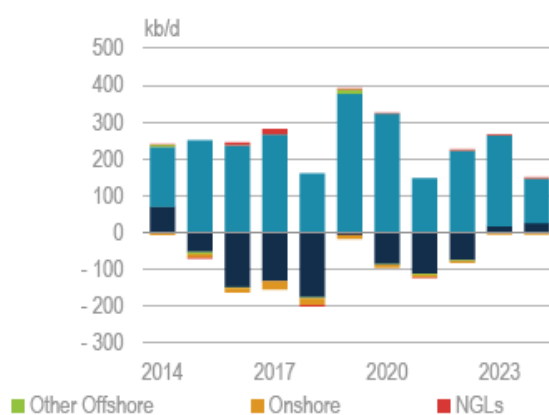

Figure 2.15 Brazil oil supply growth

پیش‌بینی میزان عرضه نفت برزیل و نیز رشد آن

پیش‌بینی میزان عرضه نفت از مخازن مختلف برزیل تا سال ۲۰۲۴ در جدول زیر آمده است:

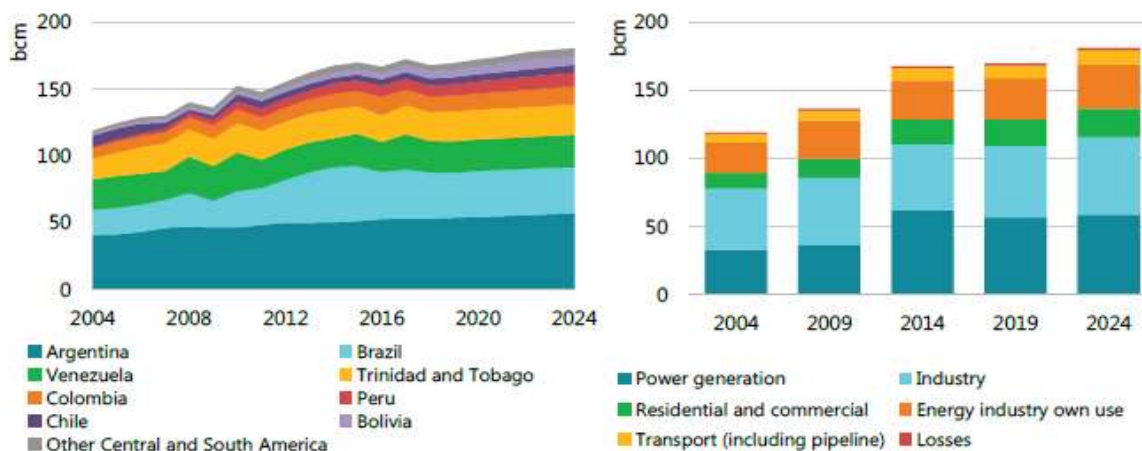

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2018-24
Onshore	106	97	89	83	77	72	67	-39
Campos basin	1 174	1 167	1 081	968	893	910	935	-239
Lula	863	982	1036	994	942	900	868	4
Búzios	33	253	430	543	641	712	704	671
Lara	0	41	135	209	238	238	255	255
Other Santos basin	363	359	358	362	510	728	873	510
Other offshore	46	57	55	52	50	50	49	3
Crude	2 585	2 956	3 184	3 211	3 351	3 609	3 751	1 166
NGLs	107	111	111	109	111	114	116	9
Total Brazil	2 698	3 073	3 301	3 326	3 468	3 729	3 873	1 175

پیش بینی عرضه نفت برزیل

۲- گاز

جایگاه برزیل در میان کشورهای آمریکای جنوبی در تقاضای گاز تا سال ۲۰۲۴ به استناد پیش‌بینی‌های IEA در نمودار زیر نشان داده شده است:

IEA, 2019. All rights reserved.

جایگاه برزیل در میان کشورهای آمریکای جنوبی در تقاضای گاز

طبق پیش‌بینی‌های IEA برزیل تا سال ۲۰۲۴ با میزان تقاضای گاز طبیعی ۳۵ میلیارد مترمکعب در سال دومین مصرف‌کننده منطقه باقی می‌ماند. در مقیاس‌های جهانی نیز پیش‌بینی میزان تقاضای گاز طبیعی برزیل تا سال ۲۰۲۴ در میان دیگر کشورها در جدول زیر نشان داده شده است:

منطقه/سال	۲۰۰۰	۲۰۱۰	۲۰۱۸	۲۰۲۰	۲۰۲۲	۲۰۲۴
برزیل	۹	۲۷	۳۴	۳۴	۳۵	۳۵
آمریکای جنوبی و مرکزی	۹۶	۱۵۲	۱۶۸	۱۷۲	۱۷۸	۱۸۱
جهان	۲۵۰۵	۳۵۱۵	۳۹۴۰	۴۰۶۹	۴۲۰۰	۴۳۳۲

پیش‌بینی میزان تقاضای گاز طبیعی برزیل (میلیارد مترمکعب در سال) در مقایسه با سایر کشورها مناطق مهم جهان

۳- واردات نفت خام و فراورده‌های نفتی در برزیل

کشور برزیل علی‌رغم داشتن عنوان نخست صادرکننده نفت خام در آمریکای جنوبی، واردکننده این محصول نیز هست. چراکه نفت خام این کشور از نوع سنگین است اما برای تأمین خوراک پالایشگاه‌های خود نیاز به نفت سبک دارد..

شش ماه اول ۲۰۱۹				۲۰۱۸			
ردیف	کشور	وزن (میلیون تن)	ارزش (میلیون دلار)	ردیف	کشور	وزن (میلیون تن)	ارزش (میلیون دلار)
۱	عربستان	۳.۲	۱۶۴۱	۱	عربستان	۱.۹۵	۹۱۹
۲	نیجریه	۲.۳۲	۱۳۶۵	۲	الجزایر	۰.۹۷۶	۵۱۱
۳	الجزایر	۱.۶۶	۱۰۰۰	۳	نیجریه	۰.۶۷۵	۳۶۶
۴	آمریکا	۱.۲۳	۶۸۶	۴	آمریکا	۰.۷۷۲	۴۱۰
۵	عراق	۰.۷۷۱	۳۲۷	۵	لیبی	۰.۱۸۷	۹۹
۶	لیبی	۰.۰۵۲	۲۰	۶	عراق	۰.۱۳۹	۵۱

۱۴۰	۰.۳۴۷	هلند	۷	۴۰۰	۰.۹۲۶	ساتنا لوسیا	۷
۱۱۲	۰.۲۶۶	پرتغال	۸	۳۵۶	۰.۸۴۳	پرتغال	۸
۵۸	۰.۱۳۲	کره جنوبی	۹	۱۸۱	۰.۴۹۰	پاناما	۹
۴۸	۰.۱۰۸	مالزی	۱۰	۱۱۶	۰.۲۷۳	تایوان	۱۰

جدول واردات ترکیب کشورهای صادرکننده نفت خام به برزیل

کشور (به ترتیب با توجه به میزان واردات)	وزن (میلیون تن)	فرآورده
آمریکا، امارات متحده عربی، سوئیس، سنگاپور، هلند، کانادا، پرتغال، ایتالیا، انگلیس، بلژیک، روسیه، کلمبیا، عمان	۱۱.۸	گازوئیل
الجزایر، پرو، اسپانیا، ایتالیا، روسیه، آمریکا، آرژانتین، آنگولا، یونان، فرانسه، مکزیک، کلمبیا، ونزوئلا	۷.۹	نفتا برای پتروشیمی
آمریکا، آرژانتین، الجزایر	۴.۴	LPG
آمریکا، هلند، انگلیس، بلژیک، لیتوانی، روسیه	۳	بنزین
ترینیداد و توباگو، شیلی، ونزوئلا، آرژانتین، عربستان	۱.۵	متانول
آمریکا، کویت، هند، امارات متحده عربی، بحرین	۰.۸۵۷	بنزین هواپیما
آمریکا، کره جنوبی، ایتالیا، بحرین، مالزی، سوئد، قطر	۰.۷۷۸	روغن‌های روان کننده
آمریکا	۰.۷۵۹	انواع حلال
آمریکا، آرژانتین، بلژیک، الجزایر	۰.۴۲۳	دیگر انواع نفتا
آمریکا، یونان، هلند، انگلیس	۰.۳۲۳	نفت کوره

جدول واردات فراورده های نفتی برزیل و ترکیب کشورهای طرف تجاری

۴- صادرات نفت خام و فراورده‌های نفتی برزیل

میزان صادرات نفت بعد از سنگ‌آهن، دومین کالای عمده صادراتی برزیل است. صادرات نفت برزیل برای سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ به شرح زیر است..

شش ماه اول ۲۰۱۹					۲۰۱۸				
ردیف	کشور	وزن (میلیون تن)	ارزش (میلیون دلار)	ردیف	کشور	وزن (میلیون تن)	ارزش (میلیون دلار)	ردیف	کشور
۱	چین	۳۱.۷	۱۴۳۹۱	۱	چین	۱۹	۷۸۴۲	۱	چین
۲	امریکا	۶.۹	۳۰۳۱	۲	آمریکا	۳.۳	۱۲۹۳	۲	امریکا
۳	شیلی	۴.۷۹	۲۱۳۷	۳	هند	۱.۵۹	۶۵۶	۳	شیلی
۴	اسپانیا	۵.۳۷	۲۰۳۶	۴	اروگوئه	۱.۳۸	۵۹۲	۴	اسپانیا
۵	اروگوئه	۲.۸۳	۱۲۴۱	۵	شیلی	۱.۴۶	۵۸۷	۵	اروگوئه
۶	هند	۲.۷۵	۱۱۳۸	۶	اسپانیا	۱.۴۷	۵۰۵	۶	هند
۷	ساتنا لوسیا	۰.۹۲۶	۴۰۰	۷	هلند	۰.۳۴۷	۱۴۰	۷	ساتنا لوسیا
۸	پرتغال	۰.۸۴۳	۳۵۶	۸	پرتغال	۰.۲۶۶	۱۱۲	۸	پرتغال
۹	پاناما	۰.۴۹۰	۱۸۱	۹	کره جنوبی	۰.۱۳۲	۵۸	۹	پاناما
۱۰	تایوان	۰.۲۷۳	۱۱۶	۱۰	مالزی	۰.۱۰۸	۴۸	۱۰	تایوان
	وزن (میلیون بشکه)	سال							
	۷	۲۰۰۰							
	۲۳۰	۲۰۱۰							
	۴۱۲.۳	۲۰۱۸							

جدول روند رشد صادرات نفت خام برزیل

ت- تعاملات و توافقات با بازیگران غیردولتی منطقه‌ای و جهانی

رویکرد جهان‌شمول برزیل، مبتنی بر درک ظرفیت‌ها و مقدرات داخلی و الزامات بین‌المللی است. دولتمردان برزیل ضمن تأکید بر اینکه اولویت آن‌ها سیاست‌های منطقه‌ای در امریکای جنوبی است، اما نگاه جهانی در سیاست خارجی برزیل نیز موج میزند. برزیل با آگاهی از ضرورت ایفای نقش در منطقه امریکای جنوبی، از فعالیت‌های گسترده جهانی نیز غافل نمانده است. این کشور با وارد شدن به معادلات جهانی، درصدد افزایش مشارکت خود در مدیریت جامعه جهانی برآمده است. عضویت و حضور فعال در مؤسسات، گروه‌ها و نهادهای مؤثر بین‌المللی، جایگاه برزیل در عرصه بین‌الملل را بیش‌ازپیش ارتقا بخشیده است. برزیل در صحنه جهانی و منطقه‌ای، در سازمان‌های بین‌المللی بسیاری عضویت و مشارکت فعال دارد. این کشور در حوزه منطقه‌ای در این سازمان‌های عضو است: سازمان پیمان همکاری آمازون، ملت‌های جامعه آند، (به‌عنوان عضو پیوسته)، انجمن دولت‌های کارائیب (عضو ناظر)، انجمن همگرایی امریکای لاتین، سیستم اقتصادی امریکای لاتین، بازار مشترک جنوب، سازمان دولت‌های آمریکایی، سازمان دولت‌های ایبروآمریکن، گروه ریو، اتحادیه ملت‌های امریکای جنوبی و جامعه کشورهای امریکای لاتین و کارائیب. در عرصه بین‌المللی نیز، برزیل در معاهدات و سازمان‌های مهم سیاسی، اقتصادی و فرهنگی عضویت دارد که در بسیاری از آن‌ها نقش گسترده و فعالی ایفا می‌کند. مهم‌ترین این سازمان‌ها عبارت‌اند از: سازمان ملل متحد، جامعه کشورهای پرتغالی‌زبان، معاهده عدم اشاعه هسته‌ای، اقدامات مالی برای مقابله با پول‌شویی، گروه ۱۵، کشورهای غیرمتعهد (عضو ناظر)، گروه ۲۰، گروه ۷۷، سازمان تجارت جهانی، سازمان منع سلاح‌های شیمیایی، گروه چهار، کلوپ پاریس (عضو وابسته)، گروه بریکس، گروه ایسا و سازمان‌های متعدد دیگری که برزیل در آن‌ها عضو است. حضور در این مراکز مهم سیاست و اقتصاد، با بالا بردن قدرت بازیگری یک واحد سیاسی، بر نقش و جایگاه جهانی آن نیز اثرگذار است.

پ- شناسایی نقاط ضعف، قوت، تهدید، فرصت

نقاط ضعف

۱. مصرف بالای انرژی مخصوصاً در صورت افزایش رشد اقتصادی
۲. هزینه بالای مورد نیاز برای توسعه ظرفیتهای فسیلی به ویژه در فراساحل فراساحل
۳. تنگناهای زیرساختی و محدود بودن ظرفیتهای زیرساختی انتقال و تبدیل انرژی
۴. نیاز به واردات فرآورده‌های نفتی در صورت عدم توسعه ظرفیت پالایشی

نقاط قوت

۱. منابع مناسب نفت و گاز

۲. ظرفیت رو به رشد تولید نفت و گاز مخصوصا در آبهای عمیق
۳. ظرفیتهای محیط زیستی به ویژه امکان تولید غذا و سوخت‌های زیستی
۴. ظرفیتهای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر
۵. نقش برجسته و مناسب در عرصه سیاست بین‌المللی و منطقه‌ای

فرصت

۱. وجود زمینه و انگیزه در اعضای اوپک برای همکاری با برزیل
۲. تنش‌های خاورمیانه و جدی شدن ضرورت تنوع‌بخشی به مسیرهای واردات انرژی
۳. افزایش تقاضای انرژی در کشورهای شرق آسیا به ویژه چین
۴. تمایل و توانمندی چین برای سرمایه‌گذاری در کشورهای در حال توسعه

تهدید

۱. رقابت با آمریکا بر سر حضور در بازار انرژی و نفت و گاز کشورها
۲. عدم ثبات در کشورهای اطراف در آمریکای جنوبی به ویژه آرژانتین
۳. رشد سیاست‌های ملی‌گرایانه در دنیا که مانع از حضور کشورهای در حال توسعه در بازار کشورهای پیشرفته یا سایر کشورهای در حال توسعه می‌شود
۴. تشدید جنگ تجاری آمریکا و چین

چ-راهبردهای برزیل

راهبردهای S-O برزیل

- استفاده از ظرفیت وجهه بین‌المللی برزیل برای عضویت این کشور در سازمان اوپک
- حضور فعال در بازارهای نوظهور مصرف‌کننده انرژی مثل چین و آسیای شرقی در نبود نفت صادراتی ایران و ونزوئلا
- استفاده از منابع مالی و انگیزه‌های چین برای توسعه ظرفیتهای فسیلی و تجدیدپذیر

راهبردهای S-T برزیل

- استفاده از وجهه بین‌المللی برای رسمیت دادن به سازمانهایی مانند سازمان تجارت جهانی برای کمک به باز نگه داشتن بازار کشورهای هدف به صادرات برزیل
- استفاده از ظرفیت منابع نفت و گاز برای رقابت با آمریکا در بازارهای مصرف انرژی به ویژه شرق آسیا

راهبردهای W-O برزیل

- جذب سرمایه کشورهای بزرگ اوپک برای توسعه میدان با استفاده از انگیزه این کشورها برای عضویت برزیل در اوپک
- بهره‌گیری از انگیزه چین برای سرمایه‌گذاری جهت توسعه زیرساختهای تولید و تأمین انرژی در برزیل

راهبردهای W-T برزیل

- جذب سرمایه آمریکایی در زیرساخت انرژی با هدف کاهش احساس رقابت با این کشور در بازار انرژی

ح-راهبردهای تعامل ایران با برزیل

با توجه به تحلیل صورت گرفته از نقاط ضعف، قوت، تهدید و فرصت برزیل، راهبردهای زیر برای تعامل ایران با این کشور پیشنهاد می‌شود.

استفاده از ظرفیت برزیل برای توسعه میدان خزر تجربه موفق برزیل در توسعه میدان آبهای عمیق (S^2) می‌تواند در میدان خزر مورد استفاده قرار گیرد. این استفاده می‌تواند در سطح مختلفی صورت گیرد:

- انعقاد قرارداد توسعه میدان
- استفاده از ظرفیت خدمات پیمانکاری مانند حفاری در تعامل با شرکت مجری پروژه
- استفاده از ظرفیت مشاوره‌ای در پروژه‌های توسعه میدان

الگوگیری

با توجه به نقش مرکزی برزیل در ایجاد شبکه انرژی در آمریکای جنوبی، ایران می‌تواند در تعامل با این کشور و با استفاده از الگوهای اتخاذ شده توسط آن، مسیر تبدیل شدن به مرکز شبکه انرژی در منطقه غرب آسیا را طی کند.

موسسه مطالعات بین‌المللی استراتژی

تهران، خیابان ولیعصر (عج)، روبروی پارک ملت، خیابان سلطانی (سایه)، شماره ۶۵

کد پستی: ۳۷۱۱ ۷۷۴ ۱۹۶ - صندوق پستی: ۴۷۵۷-۱۹۳۹۵